सम्पादी, [1]प्रणिपेदिवान्,[A] पादः, पित्सुः, पनीपदः ;
पत्तव्यम्, पादयितव्यम्, पित्सितव्यम्, पनीपदितव्यम् ;
पदनीयम्, पादनीयम्, पित्सनीयम्, पनीपदनीयम् ;
पाद्यम्, पाद्यम्, पित्स्यम्, पनीपद्यम् ;
ईषत्पदः-दुष्पदः-सुपदः ; — — —
पद्यमानः, पाद्यमानः, पित्स्यमानः, पनीपद्यमानः ;
पादः, [2]पदम्, [3]आस्पदम्,[B] [4]गोष्पदम्, पादः, पित्सः, पनीपदः ;
पत्तुम्, पादयितुम्, पित्सितुम्, पनीपदितुम् ;
[5]सम्पत्-सम्पत्तिः, विपत्-प्रतिपत्-आपत्, [6]पद्या, पादना, पित्सा, पनीपदा ;
पदनम्, आपादनम्, पित्सनम्, पनीपदनम् ;
पत्त्वा, पादयित्वा, पित्सित्वा, पनीपदित्वा ;
प्रणिपद्य, सम्पाद्य, प्रपित्स्य, प्रपनीपद्य ;

---

1. 'पपुष आगतं पपिवद्रूप्यम्' इति **भाष्य** (4-3-24) प्रयोगात्, छान्दसोऽपि क्वसुः क्वचिद् भाषायां भवति इति ज्ञायते। तेन क्वसौ, एत्वाभ्यासलोपयोः, 'वस्वेकाजाद्घसाम्' (7-2-67) इति इडागमे च रूपमेवम्।

2. 'खनो घ च' (3-3-125) इत्यत्र चकारात् संज्ञायामन्यत्रापि घप्रत्ययो भवति इति ज्ञायते-इत्याश्रयणेन घप्रत्यये रूपम्।

3. आङ्पूर्वकादस्मात् संज्ञायां घप्रत्यये, '**आस्पदं** प्रतिष्ठायाम्' (6-1-146) इत्यत्र निपातनात् सुडागमः।

4. '**गोष्पदं** सेवितासेवितप्रमाणेषु' (6-1-145) इत्यनेन सेविते असेविते प्रमाणे च विषये सुट् निपात्यते। षत्वं च भवति।

5. '**सम्पदादिभ्यः**—' (वा. 3-3-94) इत्यनेन स्त्रियां भावादौ क्विप्। 'क्तिन्नपीष्यते' (भाष्येष्टिः 3-3-94) इति वचनात् क्तिनि **सम्पत्तिः** इत्यादिकमपि साध्वेव। **प्रतिपत्**=ज्ञानम्, प्रथमा तिथिश्च।

6. 'संज्ञायां समजनिषद**निपत**—' (3-3-99) इत्यत्र '**निपद**' इति **क्षीरस्वामि**पाठमाश्रित्यात्र क्यप् बोध्यः। **पद्या**=काव्यविशेषः। 'एकप्रघट्टकं **पद्या** मुक्तकानां निबन्धनम्।' इति तल्लक्षणम्। अत्र पक्षे 'उपेयिवान्—' (3-2-109) इत्यत्र '**उप**' इत्यस्येव अत्र '**नि**' इत्यस्याविवक्षितत्वं ज्ञेयम्।

A. 'प्रायेण **प्रणिपेदुषां** निजमसौ योगं स्वयं शिक्षयन्।' कामासिकाष्टके 5.

B. 'कृतास्पदा भूमिभृतां सहस्रैरुदन्वदम्भःपरिवीतमूर्तिः।' शि. व. 3-34.